

5. Судковский Руфин Гаврилович (Sydkovsky Ryfin). *Студия-II* : веб-сайт. URL: <https://www.stydiai.ru/gallery/sydkovsky-ryfin/> (дата звернення: 20.06.2020).

6. Ткаченко А. Остатки рая на земле. *Antikvar* : веб-сайт. URL: <https://antikvar.ua/ostatki-рая-na-zemle/> (дата звернення: 10.10.2020).

7. Умер николаевский художник с мировым именем Владимир Зебек. *Новости Николаева* : веб-сайт. URL: <http://nikolaevnews.com.ua/other/2015/02/22/26404.html> (дата звернення: 10.10.2020).

Зайчук В.Я.

магістр,

Інститут мистецтв

Київського університету імені Бориса Грінченка

ІВАН АЙВАЗОВСЬКИЙ – ОСТАННІЙ РОМАНТИК СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОГО МИСТЕЦТВА

Знаменитий на весь світ художник Іван Айвазовський став чи не найзнаменитішим художником світу. Його здатність помічати найдрібніші деталі в поєднанні з дивовижним талантом і умілими руками дозволила йому переносити на полотно настільки реалістичні картини, що, здається, вони ось-ось оживуть. Не дивно, що він за життя добився визнання не тільки в Імперській Росії, але і в інших країнах.

Іван Крамської, один з найвидатніших художників XIX століття, похвалив його таким чином: «Айвазовський, хто і що б там не казав, є зірка першої величини, у будь-якому разі, і не тільки у нас, а в історії мистецтва взагалі». За даними Російського музею, «він був першим і довгий час єдиним представником живопису морських пейзажів» (мається на увазі серед художників Російської імперії) і «всі інші художники, які писали морські пейзажі, були або його власними учнями, або під його впливом» [3].

З плином часу роботи Айвазовського жодним чином не втратили своєї популярності. Картини художника почали з'являтися на аукціонах (переважно в Лондоні) на початку 2000-х. Основними поціновувачами творчості художника стали олігархи, що були ладні платити за роботи автора величезні кошти. Його роботи постійно зростали в ціні. У 2007 році його картина «Американське судно біля Гібралтарської скелі»

продана з аукціону на 2,71 мільйона фунтів стерлінгів, «що в чотири рази перевищує її найвищу оцінку». Це була «найвища ціна, заплачена на аукціоні для Айвазовського» на той час. У квітні 2012 р. Його робота «Вид на Константинополь і Босфор» 1856 р. Була продана в «Сотбіс» за рекордні 5,2 млн. дол. США (3,2 млн. Фунтів стерлінгів), що в десять разів більше, ніж останній раз на аукціоні в 1995 р. У 2020 році картину «Неаполітанська затока» продали на торгах «Сотбіс» за 2,9 млн доларів. Оціночна вартість лота була перевищена більш ніж в два рази [5].

Така різниця затребуваність картин художника, його невимовна майстерність, а також унікальні стиль та бачення, що ставлять Айвазовського обабіч як східноєвропейського, так і західноєвропейського мистецтва XIX століття, а відтак і дають можливість вважати Івана Костянтиновича унікальним явищем в історії світового мистецтва.

Картини Івана Айвазовського відзначаються своїм чудовим використанням світла проти хвиль і морської піни, що все ще змушує мистецтвознавців дивуватися його оку, вмінням та тимчасовим уявленням. Більшість його картин були прибережними сценами, які були пройняті насиченим романтичним чуттям. Він не тільки винахідливо включив сонячне світло, що взаємодіє з морськими хвилями, але також місячне світло, вогонь, хмари, туман [1].

Чіткий перехід мистецтва від романтизму до реалізму в середині XIX століття залишив Айвазовського, який завжди зберігав романтичний стиль, відкритим для критики. Запропоновані причини його небажання або нездатності змінитися почалися з його місцезнаходження; Феодосія була віддаленим містом у величезній Російській імперії, далеко від Москви та Санкт-Петербурга [4, с. 154]. Його мислення і світогляд також вважались старомодними і не відповідали розвитку російського мистецтва та культури. Незважаючи на його майже загально визнаного генія, деякі мистецтвознавці скаржились, що Айвазовський недостатньо варіював свої теми, і що багато його морські пейзажі можуть здаватися повторюваними, особливо після одного перегляду сотень з них. Його також називали мелодраматичним і, можливо, віддавали надсенсенталізму. Сам художник зазначав: «Я навмисне повторюю сюжети, щоб виправити колишні, помічені іноді тільки мною недоліки» [2, с. 165].

Айвазовський був «останнім романтиком» східноєвропейського мистецтва і фігурою як такою, а не прямим впливом на пізніших художників. Айвазовський був одним з найпродуктивніших

європейських художників «високого калібру» в Європі. Він був обраний не менш ніж у п'ять престижних академій мистецтв, у тому числі в Петербурзі, Римі, Флоренції та Амстердамі. Глибину цього досягнення неможливо переоцінити, враховуючи, що ці мистецькі інститути були одними з найбільших у світі, і досі є, і мають багатовікові традиції.

Список використаних джерел:

1. 100 великих українцев. Київ : Орфей, 2002. 480 с.
URL: <https://www.litmir.me/br/?b=157880&p=216> (дата звернення: 11.04.2020).
2. Карпова Т.Л. Иван Айвазовский: К 200-летию со дня рождения. Москва : Государственная Третьяковская галерея, 2016. 360 с.
3. *Крамской. Портрет И.К. Айвазовского* : веб-сайт.
URL: <https://www.liveinternet.ru/users/gregoryh/post260709823> (дата звернення: 08.06.2020).
4. Хачатрян Ш. Айвазовский. 1817–1900. Альбом. Самара : ИД Агни, 2019. 216 с.
5. Ivan Konstantinovich Aivazovsky. *Sotheby's* : веб-сайт.
URL: <http://www.sothebys.com/ru/auctions/ecatalogue/2012/the-orientalist-sale/lot.6.html> (дата звернення: 18.09.2020).

Зубай Ю.М.

магістрант,

Науковий керівник: Таранченко О.Г.

кандидат мистецтвознавства, професор кафедри,

Національна музична академія України імені П.І. Чайковського

ФОРТЕПІАННА ТВОРЧІСТЬ І. БЕРКОВИЧА: ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО

Фортепіанна творчість Ісаака Берковича – це та база, на якій формувались чимало поколінь піаністів не лише на теренах України, чи колишнього СРСР, але і Європи. Його творчий доробок суттєво вплинув на еволюцію жанру української дитячої фортепіанної музики: значно збагатив репертуар юних піаністів, а саме ще майже невідомим до цього жанром дитячого фортепіанного концерту, сприяв подальшим пошукам у галузі методики гри на фортепіано. І. Беркович – перший український